

РИСКОВЕ И НЕСИГУРНОСТ ЯНУАРИ'2014

ПЕРИОДИЧЕН ДОКЛАД ЗА РИСКОВЕТЕ С ОЦЕНКА ЗА ДИНАМИКАТА НА
НЕСИГУРНОСТТА В БЪЛГАРИЯ

В този първи периодичен Доклад за рисковете за сигурността на страната се синтезират и анализират националните рискове на базата на направените доклади в периода декември-януари и изследвания на ЛУР. На базата на разработена в Лабораторията Методология е направен първи опит за обща оценка на несигурността в страната.

При изготвянето му, безпристрастно и с респект към фактите, са взети всички мерки за осигуряване на обективна и точна информация, а данните, анализите и мненията са базирани на посочените източници по начина и обхвата, изложен в доклада. Анализът и прогнозите не изразяват политически пристрастия; не третират предмета на анализа положително или отрицателно; не дават аргументи за ползата или за вредата от несигурността; третират я единствено от гледната точка на рисковете и опитите за тяхното управление.

Авторите не носят отговорност за неточно, непълно и превратно използване на информацията, представена в доклада.

Без тяхното изрично писмено съгласие съдържанието на доклада не може да бъде променяно, преработвано, приспособявано, допълвано или от него да се изработват производни материали; не може да се цитира, освен за изследователски и учебни цели – докладът не е част от публичния, а от академичния дебат. За нанесените вреди се носи съответна имуществена отговорност.

Резюме

Общата несигурност в последните два месеца има различна динамика в петте, въведени от Лабораторията координати на рисковете: общите, социалните, политическите, в икономиката и в енергетиката. Общата несигурност намалява, но остава между средна и висока; има процес на временна политическа стабилизация; икономическите рискове имат отрицателна перспектива; социалната несигурност остава почти критична; а тази в енергетиката нараства.

Събитията в периода потвърждават направената прогноза за значението на предстоящите избори. Основен фактор за временната политическа стабилизация са предстоящите през май избори за Европейски парламент. Те отлагат развитие на политическите конфликти като ги канализират в улея на предизборната борба. Възможно е и след тях да няма развързка на политическите конфликти. Основното демократично средство за стабилизацията на политическия, обществен и икономически живот на гражданите у нас често не дава резултат; вместо намаляване, след избори наблюдаваме нарастване на несигурността.

Потвърждават се прогнозите на Лабораторията за макрорамката 2013, което вероятно ще потвърди и тези за 2014 г. Това води до неизпълнение на данъчните приходи през тази година, нови мерки за „обща редукция“ на разходите и оттам – по-нисък растеж.

Въведение

В този периодичен Доклад за рисковете за сигурността ще направим обобщение на анализите и изследванията на ЛУР в последните два месеца: декември 2013 – януари 2014 г. За тях са налице 9 периодични и междинни доклади; бяха публикувани и първите достъпни авторски анализи. На тяхна основа ще проследим тези промени в динамиката на рисковете, техните влияния и управленските въздействия върху тях, като следваме структурата на петте координатни оси от Методологията за определяне на Общ индекс на несигурност¹ (ОИН).

Пълното прилагане на Методологията е възможно да бъде направено в края на годината, когато ще се направи съпоставяне с оценките на несигурността от 2012 и 2013 г. В този Доклад ще проследим динамиката на рисковете, което ще ни подготви за общото сравнение и изводи. По този начин разбирането на (не)сигурността ще се задълбочава във времето, с нарастване на броя на наблюденията и анализите, строго следващи обявената Методология.

Познавателната стойност на динамичния анализ на рисковете се определя от това, че показателите за рисковете и значението на общия и секторните индекси са известни от последния доклад. Анализът на отклоненията на рисковете може да се съпоставя с отчетените в края на миналата година равнища на обща и секторна несигурност и да носи допълнителна информация.

Динамика на общите рискове

Трайната загубата на население е известно доказателство за демографската криза в страната. Слабо известни са последиците от тази загуба, вторичните рискове и

критичните явления, които демографската криза предизвиква в ключови сектори на обществения живот. Те настъпват във всички сектори на публични услуги, свързани с броя на населението: образование, здравеопазване, администрация и др. Демографската криза постепенно се разпростира върху посочените системи и върху структурата на централните и местни власти; предизвиква преразходи на средства на данъкоплатеца, срещу които вместо положителни ефекти, има влошаващо се качество на публичните услуги. Официалната прогноза е за задълбочаване на кризата – намаляване на населението в 2014 г. с -1.4%, което сочи възстановяване на най-негативните тенденции от последните години.

Допълнителен риск е наличието на несъответствие в данните на българските и на важни международни институции за броя на населението, което е свидетелство за разминаващи се определения на генералната съвкупност и за прилагане на различни методики за прогноза. Разминаванията са съществени и пораждат основателни съмнения за ключови параметри на официалните прогнози и отчети, като тези за заетостта и безработицата, за бедността и неравенството, за потреблението и други, вкл. за реалния брой на избирателите.

Правителството отчита овладяване на масовото *нарушаване на териториалната цялост* на страната от нелегални имигранти и наличие на процеси на хуманно устройване на вече влезлите в страната чужденци. Отсъствието на данни пречи да се направи сигурен извод, че рискът е в допустима стойност. Въпреки това е налице процес на снижаване на този риск и съответно на многобройните вторични рискове, които той поражда. Спирането на притока на нелегалните имигранти предизвиква² опасение за санкции срещу България, заради прилаганите средства.

Извършителите на *терористичния акт* в Сарафово са известни, но не са изправени пред съда, което не ни дава основание да направим обосновани заключения за това, каква е динамиката на уязвимостта на сигурността от вече отправената към страната ни заплаха.

Социалната и етническа, а също и религиозна разпокъсаност не е променена съществено. Единствените основания за влошаване на обстановката идват от включването на откровена ксенофобска и хомофобска риторика в кампаниите на националистическите партии преди изборите за Европейски парламент. Силната фрагментация, политическата и социална изолация на българските турци и разширяването на ромските гета в страната се проявиха като протести за забавеното и на ниски цени изкупуването на тютюна. Макар и на власт ДПС не успя да предотврати тази локална, но много болезнена за хората криза. Последното свидетелство за влошаване са кампаниите срещу емигриращите роми в отворилите трудовите си пазари европейски страни членки на Съюза. Те свидетелстват за силни икономически фактори, тласкащи това малцинство извън страната. Вследствие на анализирания динамика Секторният индекс на несигурност на тази група рискове е намалил стойността си, която беше близка до кризисната; остава под, но близо до 2/3 от критичното равнище.

Динамика на политическите рискове

Още не е изминала година от политическата криза през февруари и предсрочните избори. Анализът на политическата констелация сочи, че няма вероятност до месец

май да има предсрочни избори за Народно събрание. Политическият конфликт се трансформира в политическа надпревара за Европейски парламент, което дава положителна перспектива пред развитието на риска от политическа криза. След евроизборите този риск отново ще се засили. Това ще се случи, ако тази избори покажат нова желана от мнозинството в парламента политическа констелация или невъзможност да бъде удържано статуквото.

Докладът за доверието в институциите показва, че *доверието в правителството* също има минимално подобрене, но нетното недоверие остава с критична стойност. Доверието на бизнеса в последния месец показва рязко подобрене, което най-вероятно се дължи на положителната перспектива до европейските избори, на временната политическа стабилизация и на разплащането с фирмите, което предприе правителството.

В периода на анализа няма нов анализ на *доверието на потребителите*.

Корупцията продължава да нараства. Ако се съди от последното изследване на ЕК за явлението в общността, България е с едни от най-отрицателните показатели³. Това може да се обясни с много високото нетно недоверие на правителството и парламента, което предизвиква силно отрицателни отговори на мнозинството от анкетираните лица.

Протестите загубиха своята острота и фокуса на своите искания. Бяха умело контрирани и овладени от правителството до степен да престанат да бъдат риск за управляващите.

Секторният индекс на политическа несигурност, който беше близо до критичната си стойност, е намалял и е с тенденция за по-нататъшно отслабване до месец май т.г.

Динамика на икономическите рискове

Отчетите за 2013 г. започват да попълват картината на тези рискове.

Икономическата рецесия продължава да потиска потреблението и заетостта. Очакваният 0.6% растеж на Брутния вътрешен продукт още не позволява да се достигнат стойностите на реалния БВП от пред кризисната 2008 г. Показателят е далече от своя рисков критерий, но очакваното равнище на номинален БВП от 79932 млн. лева няма да бъде достигнато, вероятно с около 1.4 млрд. лева. Това поражда отрицателна перспектива.

Обезценяването на *капитала, земите и имотите* остава високо; няма признаци на подобрене в края на миналата и началото на настоящата година.

Дефицитът на бюджета също остава далеч от критични стойности. Тук също констатираме негативни процеси. Прогнозата на Лабораторията е, че обявеният в закона дефицит от 2% ще бъде превишен на начислена основа.

В края на януари Министерството на финансите (МФ) публикува Месечния бюлетин за изпълнението на бюджета за м. декември 2013 г. Бюлетинът съдържа предварителните годишни данни за изпълнението на Бюджет 2013⁴, които потвърждават прогнозите на

ЛУР за изпълнение на данъчните постъпления по републиканския бюджет между 400 и 500 млн. лева. Отчетеното изпълнение на данъчно-осигурителните приходи за 2013 г. по КФП са 481 млн. лева, а постъпленията от данъци в републиканския бюджет са 464 млн. лева по-малко от планираните. Общото изпълнение на приходната част на КФП за 2013 г. е 1.4 млрд. лева, от които около 1.1 млрд. са неусвоените безвъзмездни средства от ЕС.

От друга страна, се сбъдна изцяло и прогнозата на ЛУР, че правителството ще ограничи разходите в по-голяма степен от общото изпълнение на приходите по КФП и ще постигне салдо на касова основа под планирания дефицит. МФ отчита дефицит от 1448.4 млн. лева, което е 1.8 на сто, вместо планираните 2 на сто от прогнозния БВП за 2013 г. Управлението на бюджетния дефицит наложи намаление на разходите, поради изпълнение на приходите. Изглежда, че правителството се стреми да покаже воля да не допусне извънреден дефицит. Но последиците от използваните от него средства за икономии вероятно ще се отразят върху темповете на икономическия растеж.

Няма гаранции, че отчитането на дефицита на начислена основа, ще повтори това на касова. Редица знаци навеждат на обратното. Лабораторията очаква надвишаване на бюджетния дефицит след оценката му на начислена основа. Едва тогава ще е възможно да се направи заключение за динамиката на този риск.

Публичният дълг остава на ниско равнище, далеч от рисковия критерий, но вътре в икономиката продължават да се развиват негативни процеси; нараства квазидържавния дълг, който се формира основно от държавните фирми в енергетиката.

Фирмените задължения остават на последните отчетени равнища, при леко нарастване на просрочията помежду им. Необслужваните кредити намаляват незначително. Кредитният рейтинг на страната остава с инвестиционна стойност, далеч от критичното ниво. В тази група показатели няма значима динамика.

Инфлацията според възприетата в Методологията метрика не представлява риск. Отчетената стойност на средногодишния хармонизиран индекс на потребителските цени ХИПЦ е 0.4%⁵. Всъщност, няколко месеца през 2013 г. преминаха в дефлация, което съкрати допълнително реализацията на стоките, потреблението и предприемаческата активност. През декември 2013 г., в сравнение със същия месец на 2012 г. има дефлация от -0.9%. Дефлационният процес води до това, че прогнозираната величина на номиналния БВП няма да бъде достигната и това ще бъде една от причините за изпълнението на данъчните приходи в бюджета. Пораждат се нови, непознати досега рискове за цялостното икономическо развитие. Стабилизираната в депресивно състояние икономика е още по-неспособна да предотвратява социалните и политически рискове.

Секторният индекс на икономическа несигурност остава на досегашното ниско равнище, но има негативна посока.

Динамика на социалната несигурност

За бедността и неравенството отсъстват нови данни, но косвени признаци сочат, че състоянието в двете посоки не се е подобрило.

Основен признак е нарастващият дял на *безработните* до 13.1%, според данни на Евростат⁶. Друг признак е стагниращото потребление на домакинствата през 2013 г., за което няма окончателни данни, както и неизпълнението на приходите по ДДС и акцизи, съответно с -288.5 млн. лева и с -59.2 млн. лева.

Дефицитът на пенсионната и социално-осигурителната система остава в критични стойности. Основната опасност от масово ранно пенсиониране бе избягната в последния момент в самия край на 2013 г., но остава рисково временното – за 1 година, спиране нарастването на възрастта за пенсиониране.

Рисковете от дълговете на болниците остават и вероятно тези дългове ще се натрупат отново, въпреки че НЗОК заплати част от тези задължения и ги сведе до 80 млн. лева⁷. Анализите на Лабораторията върху финансовите рискове в здравеопазването и на Националната здравна стратегия показват тежкото състояние на сектора.

Най-голямата опасност е подмяната на истинските цели на здравеопазването със средствата за тяхното постигане. Подредбата на самите приоритети на Стратегията е хаотична по смисъл и актуалност. Конкретните политики, чрез които би следвало да се реализират целите, не кореспондират с приоритетните области, което прави управлението разхвърляно и еklekтично. Голяма част от констатациите на анализа, предлаганите мерки и очакваните резултати не са обвързани.

Социалната несигурност остава плътно доближена до критичната си стойност, според Методологията на ОИН.

Динамика на енергийните рискове

Енергийната независимост се задълбочава. Вместо да преустанови всякаква дейност по проекта „Южен поток“, докато не бъде приведен в съответствие с европейското законодателство, правителството преведе 195 млн. лв. на „Южен поток България“ за увеличаване на уставния ѝ капитал и с ускорени темпове провежда конкурс за избор на изпълнител на газопровода. България подкопава европейската политика за намаляване на енергийната зависимост от Русия.

Балансът на природния газ остава далеч от критичните равнища.

Топлата зима изостри още повече *дисбаланса между електроенергийните мощности и потреблението*. Засиленото говорене от ръководителите на БСП и „Атака“ за необходимостта от рестарт на прекратения проект „Белене“ обезсилва позицията ни по арбитражното дело за 1 млрд. евро в Женева и намалява шансовете за положително за България решение на съда.

Вследствие намаляването на цените на електроенергията, което е част от пакета от мерки за успокояване на протестите, фирмите в електроенергетиката влошават

финансовите си позиции:

- При силна политическа намеса и чести смени на състава на ДКЕВР, от 01.01.2014 г. бе направено трето, за по-малко от година намаление на цената на електроенергията. Рязкото намаляване на цената за достъп до преносната мрежа лишава ЕСО от средства за поддържането си.
- Въведената такса от 20 % върху приходите от соларни и вятърни паркове прави България непредсказуем партньор, отблъсква инвеститорите, заплашва с фалит компаниите от сектора и създава проблем на банките, кредитирали тези проекти.

С нова наредба Министерството на финансите се отказа от строгия контрол на движението на течните горива по нефтопроводите, с което потвърди възможностите за злоупотреба на компанията с господстващо положение на пазара на течни горива. Това създава допълнителен риск за контрабанда на количества горива и щети за бюджета на държавата от приходи от акцизи и ДДС.

Резервът от течни горива остава в рамките на нормативите.

Секторният индекс за енергийните рискове остава на средно ниво. Но едновременно с това, в държавните и частни фирми в отрасъла натрупват финансови загуби и търпят заплахата от обезценяване на капитала.

Общата несигурност

Макар и временно намалел ОИН остава между средна и висока стойност, като вече е по-близо до средната. Това се дължи на снижаването на националните и политически рискове, които се отдалечиха от критичните си нива.

В края на 2013 и началото на 2014 г. страната влиза в няколкомесечен период на стабилизиране. Анализът показва, че това се дължи на следните причини:

1. Маневрите на управлението с политика на социални стъпки да намалят напрежението и ниските разходи за енергия на домакинствата заради топлата зима обезсилиха протестите;
2. Действията на правителството за преодоляване на политическата нестабилност бяха подкрепени от партийната подготовка за европейските избори;
3. Мандатът на правителството и парламента са поставени изцяло в зависимост от резултатите от предстоящите избори, които поради тази причина придобиват особено и неприсъщо за тях значение;
4. Намалява вероятността от засилване на екстремисткия националистически и антиевропейски вот вследствие овладяната вълна от нелегални имигранти;
5. В резултат на предсрочните избори политическата констелация остава нестабилна и още по-крехка; отслабена допълнително от разцеплението в мандатоносителя КБ; опряна на националистически и ксенофобски вот; с критично високо нетно недоверие в правителството и парламента;

Оставащата актуална и латентната политическа несигурност определят перспективата до европейските избори през май 2014 г. Самите избори ще се проведат в неблагоприятна среда на нарастваща несигурност за организацията на тяхното провеждане. Напълно новия Избирателен кодекс може да не бъде приет и изоставен, поради риск от недостиг на време.

Прогноза за несигурността

Лабораторията потвърждава прогнозата си за 2014 г. Анализът на динамиката на несигурността показва следните промени в обстоятелствата.

Общите рискове ще се засилват основно, поради задълбочаване на демографската криза. Анализите на Лабораторията обвързват влошаването на демографското положение основно поради две причини – политическата несигурност и икономическата депресия. Временното стабилизиране чрез отлагане на острите политически конфликти за средата на годината няма да е в състояние да пречупи крайно отрицателната тенденция. Демографската криза изисква неотложни реформи в здравеопазването, образованието, централната и местна администрация и правоохранителни органи, които политически няма да бъдат проведени.

Възможна е съществена промяна на политическото статукво поради разцеплението на БСП; появата на нови, неучаствали на последните избори коалиции и партии; загуба на доверието в „Атака“ и процеси на отслабване на ПГ на ГЕРБ. Европейските избори не могат да породят необходимата политическа воля за нужните реформи; могат да решат временно или да изострят манифестираните като безкомпромисни политически конфликти. Изборите ще дадат отговор на въпроса дали КБ/БСП ще загуби и ще позволи до нея да се появи конкурентна формация. Политическата констелация може да се окаже напълно обвързана с отговора на поставения въпрос, а от това ще зависи съдбата на правителството и парламента. Двете водещи институции загубиха до Европейските избори способността си да определят дневен ред на обществото.

В очакване на политическа развръзка от едни Европейски избори, много оскъдни са възможностите да се създаде икономическа сигурност, инвестиционен и предприемачески подем, нарастване на заетостта и възход на потреблението.

Допълнителни отрицателни фактори са дефлацията у нас и опасността от дефлация в ЕС. Те ще правят задачата за икономическо възстановяване почти нерешима. След точната си прогноза за 2013 г. Лабораторията потвърждава с повече основания своята прогноза за макрорамката за 2014 г. – реален растеж около 1.2%; задържане на брутно капиталонакопаване на ниско равнище в рамките на 24 на сто от БВП; безработица в рамките на 13%; слаб растеж на потреблението до 1,5%; трудно излизане от дефлацията в продължение на цялата 2014 г.

Сериозен допълнителен риск е отклонението на правителствената прогнозна макрорамка от реалността. Той ще се изостря от общата негативната перспектива на икономическа несигурност.

Социалната несигурност получава допълнителни външни негативни влияния. Поредният силно критичен мониторингов доклад и негативното за България европейско изследване на корупцията нагнетяват песимизъм и отчаяние в

домакинствата и фирмите. Това отношение към страната ще фокусира подозрението на Европейската комисия още по-силно върху конкурсите и ефекта от спечелените проекти. Неусвояването на посочените по-горе европейски фондове забави разплащанията, което ще предизвика допълнителни финансови затруднения и загуби за фирмите, общините и държавата. Споразумението за партньорство за периода 2014 – 2020 г. закъсня, което означава възпрепятстване на старта на нови проекти през 2014 г., които биха подобрили конюнктурата и окуражили частните инвеститори.

Рисковете в енергетиката ще продължат да се изострят. Секторът нямаше, а сега вече напълно изчерпа възможностите си да плаща за социалните мерки на управляващите. Те го изправиха пред големи опасности. През 2014 г. ще наблюдаваме развързката.

Заклучение

Началото на година може да се характеризира с няколко думи: отложена политическа несигурност и отрицателни перспективи пред досегашните стълбове на управлението – икономиката и енергетиката.

Динамиката на развитие по отношение на основните групи от показатели на ОИИ очертава специфичен рисков контекст, който ще определя процесите в България през следващите месеци. Неосъществените реформи в съдебната и административната система, както и в сектора за сигурност, задават общите параметри на средата, в която си взаимодействат политически, икономически и социални фактори, които генерират риск.

Сътресенията в данъчната администрация и трудностите пред митническите служби, както и общата икономическа среда ще задържи на критично високите им сегашни равнища, а може и да доведе до повишаване на дела на сивата икономика⁸. Потреблението остава свито, поради преценяваната като висока степен на несигурност и липсата на позитивни очаквания сред потребителите.

Законодателните намерения за въвеждане на по-строги ограничения пред банките по отношение на потребителските кредити, както и редица други идеи за държавна намеса в икономическата система, могат да доведат до ново равнище на ограничаване на инвестициите и дори до промяна в профила на чуждестранните инвеститори. Част от инвеститорите, включително банки, които вече са в страната, обмислят постепенното си оттегляне. При високите равнища на корупция, към България могат да се ориентират капитали с неясен произход.

Правителството поема нови рискове, без това да е обосновано чрез реформаторска политика. Общото увеличение на рисковете, както и относителното им разнообразяване през изминалите месеци⁹, създава предпоставки за изразходване на все повече публични средства, без това да води до подобряване на средата за икономически растеж.

Управляващият политически съюз опитва да отложи политическото противопоставяне и да неутрализира протестния потенциал в обществото. Това води до липса на последователност и предвидимост в законодателната политика; нарастване на общото равнище на противопоставяне и общо влошаване на качеството на управлението.

Забавянето в процеса на подготовка на Споразумението за партньорство с Европейската комисия за периода 2014 – 2020 г. ще лиши България от възможността да реализира планираните си приоритети през тази година.

Заявените намерения за стартиране на определени проекти за сметка само на публични средства най-вероятно допълнително ще напрегне разходната част на бюджета. При подбора на тези проекти, най-вероятно няма да бъдат спазени необходимите изисквания за прозрачност и равнопоставеност, което на свой ред може да доведе до санкции и нови равнища на недоверие. Налице е общо влошаване на качеството на европейската интеграция на България.

Общото равнище на (не)сигурност в управлението на страната продължава да се влияе от фактори, които остават извън обхвата на гражданския и публичен контрол. Протестният потенциал в обществото се трансформира в разнородни по своя характер, но интензивни конфликти, чието ефективно управление не е приоритет на управляващия съюз.

В тези условия, прогнозата за 2014 г. остава негативна. Постигането на целта за запазването на сегашното правителство на малцинството изразходва ресурсите на управлението за потискане и неутрализиране на политическото противопоставяне до изборите за Европейски парламент. Натрупва се политическо и социално напрежение, което ще бъде много по-трудно за управление след май 2014 г.

БЕЛЕЖКИ

¹ Вж. *Методология на ЛУР за определяне на Общия индекс на несигурност.*

² http://www.vesti.bg/bulgaria/politika/iovchev-poluchihme-kritichno-pismo-ot-ek-za-bezhancite-6004142?utm_source=flip.bg
<http://www.government.bg/cgi-bin/e-cms/vis/vis.pl?s=001&p=0212&n=2793&g=>

³ http://parliament.bg/pub/ECD/144492COM_2014_38_BG_ACTE3_f.pdf
http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/e-library/documents/policies/organized-crime-and-human-trafficking/corruption/docs/acr_2014_en.pdf: 84 % от българските граждани, са съгласни, че корупцията е широко разпространена в тяхната страна; 11 % заявяват, че от тях е искан подкуп през изминалата година, а 9% - най-ниският процент в ЕС – смятат, че има ефективни механизми за борба с корупцията.

⁴ www.minfin.bg/document/13857:3

⁵ <http://www.nsi.bg/bg/content/2530/%D1%81%D1%80%D0%B5%D0%B4%D0%BD%D0%BE%D0%B3%D0%BE%D0%B4%D0%B8%D1%88%D0%BD%D0%B8-%D1%85%D0%B8%D0%BF%D1%86-%D0%BF%D1%80%D0%B5%D0%B4%D1%85%D0%BE%D0%B4%D0%BD%D0%B8%D1%82%D0%B5-12-%D0%BC%D0%B5%D1%81%D0%B5%D1%86%D0%B0-100>

⁶ http://epp.eurostat.ec.europa.eu/statistics_explained/index.php?title=File:Unemployment_rates,_seasonally_adjusted,_December_2013.png&filetimestamp=20140130142558

⁷ <http://www.mediapool.bg/nzok-shte-posreshrne-novata-godina-s-80-mln-lv-dalgove-kam-bolnitsi-news214853.html>

⁸ <http://www.vesti.bg/pari/biznes/bylgariia-s-naj-visok-dial-siva-ikonomika-v-evropa-6002339>

⁹ Специфичен пример в това отношение е реакцията на публичните институции по отношение на грипната епидемия през януари 2014 година. Несъгласуваните действия на различните институции доведе до бързо разрастване и много по-голям обхват на заболяемите, както и до смъртни случаи.